

TALOUSENNUSTE VUOSILLE 2025–2027

Taantumaa ennen talouskasvua

LISÄTIETOJA

Juho Koistinen
ennustepäällikkö
040 940 2833
juho.koistinen@labore.fi

Ennustearvio

TALOUDEN
TUTKIMUS
LABORE
EST 1971

TALOUSENNUSTE VUOSILLE 2025–2027

Taantumaa ennen talouskasvua

Työn ja talouden tutkimus LABORE julkisti syksyn talousennusteensa syyskuun 25. päivänä. Sen mukaan talous kasvaa 0,6 prosenttia ja 1,5 prosenttia kuluvana ja tulevana vuonna. Tämän vuoden tietojen perusteella BKT-kasvun arvioidaan pysyvän niukasti positiivisena. Ennustemme nojaa suhteellisen vakaaseen ulkomaankauppaan ja yksityisen kulutuksen elpymiseen. Oletusten paikkansapitävyyttä on vielä vaikea arvioida, mutta tavaravienti kehittyi alkuvuonna myönteisesti: sen volyymi kasvoi tammi–syyskuussa 6,3 prosenttia verrattuna vastaavaan ajankohtaan viime vuonna. Yksityinen kulutus on edelleen vaimeaa, vaikka neljännesvuositasolla nähdään lievää elpymistä. Ensi vuoden ennustemme on edelleen uskottava, mutta vaatii kotimaisen kysynnän piristymistä vuodenvaihteen molemmin puolin.

KULUVAN VUODEN TALOUSKEHITYS

Suomen talous on teknisessä taantumassa, sillä BKT on supistunut kaksi vuosineljännestä peräkkäin. Keskeisin syy kuluvan vuoden taantumalle on heikko kotimainen kysyntä, jota julkisen kulutuksen supistuminen on korostanut (ks. kuvio 1). Tämä on seurausta finanssi-politiikan kiristymisestä, sillä merkittävä osa Orpon hallituksen suorista säästötoimista astui voimaan tämän vuoden alussa, kuten asumistuen ja työttömyysturvan leikkaukset. Yksityinen kulutus on niin ikään supistunut kuluvana vuonna, mutta sen piristymisestä oli havait-

Kuva: josevigi, Pixabay.

tavissa merkkejä heinä–syyskuussa. Yksityisen kulutuksen kasvuedellytykset ensi vuonna ovat edelleen kohtuulliset reaalityulojen kasvaessa ja säästöpuskurien hiljalleen täytyessä.

Nettovienti on tukenut kasvua kansainvälisen talouden epävarmuudesta huolimatta. Telakka- ja metsäteol-

lisuuden vientikysyntä on ollut vahvaa kuluvan vuoden aikana, mikä herättää lupauksia tulevan vuoden kasvutuoksille. Toisaalta on huomattava, että nettovienti olisi supistunut kolmannella vuosineljänneksellä ilman heinäkuussa Turun telakalta lähtenyt suurta risteilijätilausta. Kansainvälisen kaupan epävarmuus on edelleen poikkeuksellisen korkealla, joten kotimaisen kysynnän vahvistuminen on välttämätöntä tulevien vuosien kasvuedellytyksille.

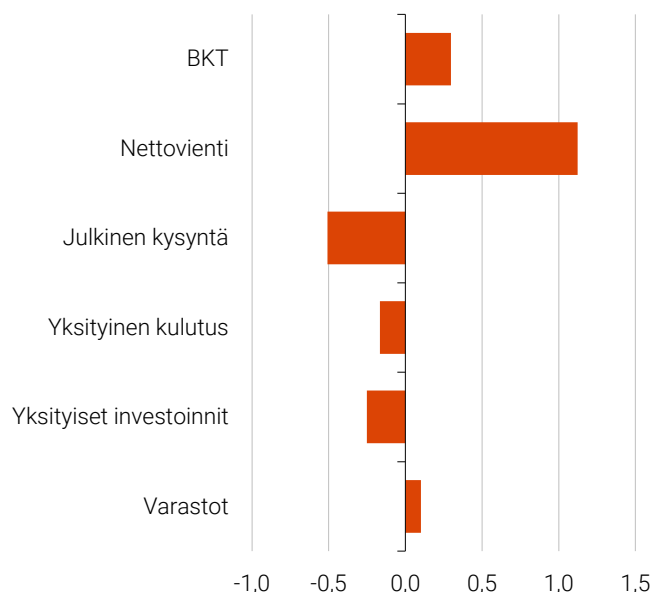
Viime aikojen vaisusta talouskehityksestä huolimatta Suomen talouden vuosikasvu pysyttelee positiivisena vaikkakin lähellä nollaa. BKT kasvoi tammi-syyskuussa 0,3 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna, eivätkä loppuvuotta koskevat talouden indikaattorit viittaa merkittävään kasvupyrähdykseen. Taloudessa on silti varovaisia merkkejä kasvun vahvistumisesta ensi vuoden aikana. Yksityiset investoinnit ovat kasvaneet kuluvan vuoden jokaisella vuosineljänneksellä. Toinen investointeihin liittyvä myönteinen seikka on asuntorakentamisen yli kaksi vuotta jatkuneen supistumisen päätyminen kolmannella neljänneksellä. Asuntorakentamisen kasvu on hidasta, mutta viime vuosien negatiivisen kehityksen kääntymisen on kansantaloudenkin mitapuulla tärkeää.

Tuonti on kasvanut kuluvana vuonna, ja sen vuosimuutos kääntyy positiiviseksi kahden negatiivisen vuoden jälkeen. Tuonnin vahvistuminen viittaa suhdanteen elpymiseen ja ennakoi viennin vahvistumista, sillä monen vientituotteen valmistuksessa käytetään tuontipanoksia. Julkinen kulutus ei toimi suhdannekäänteen vauhdittajana, mutta tulevana vuonna se pysyttelee tämän vuoden lukemissa sen sijaan, että painaisi BKT-kasvua kuten tänä vuonna.

KANSAINVÄLINEN TALOUS

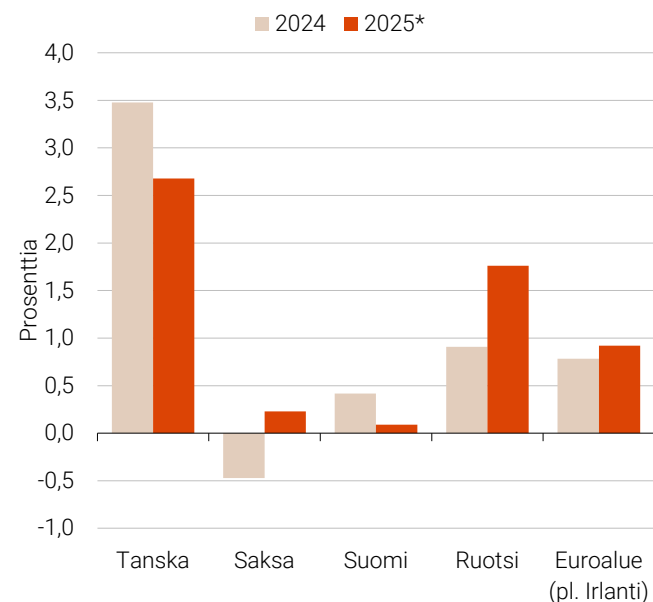
Suomen talous kasvoi euroaluetta ja monia verrokkeja hitaammin vuonna 2024, ja kasvuperintöennuste¹ ennakoi vastaavaa kehitystä kuluvalla vuodelle (kuvio 2). Tämän yksinkertaisen ennusteen perusteella euroalueen (pl. Irlanti)² talous kasvaa kuluvana vuonna 0,9 ja Suomen 0,1 prosenttia. Myös Euroopan keskuspankin (EKP)

KUVIO 1. BKT:N KASVUHAJOTELMA 2025:1–2025:3 SUHTEESSA 2024:1–2024:3

Lähde: Tilastokeskus.

KUVIO 2. EDELLISEN VUODEN TOTEUTUNUT JA KULUVAN VUODEN BKT-KASVUENNUSTE SUOMESSA JA VERROKKIMAISIA

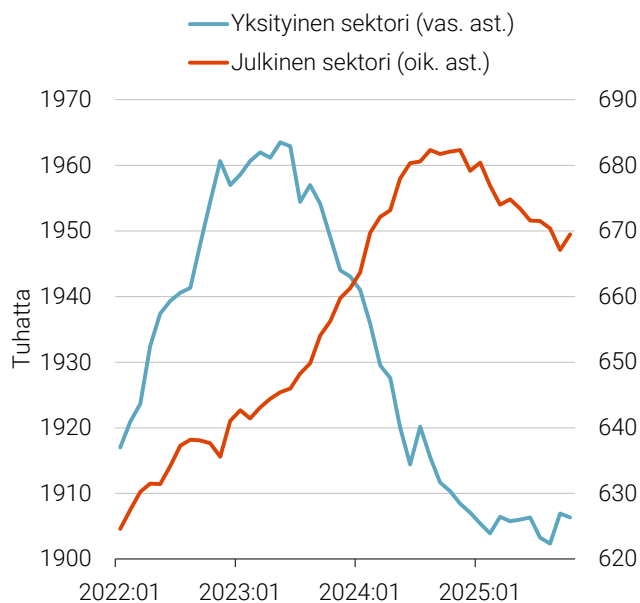
Lähde: Eurostat, omat laskelmat.

¹ Kasvuperintöennuste saadaan olettamalla, että BKT:n neljännesvuosikasvu on loppuvuonna 0 %.

² Irlannin BKT:n kasvua alkuvuonna vauhdittaa sinne rekisteröityneiden monikansallisten lääkealan yritysten Yhdysvaltoihin suuntautuva vienti. Tämä tuotannon kasvu ei kuvaa Irlannin taloudellista aktiiviteettia tavalla, joka olisi vertailukelpoinen muun euroalueen kanssa.

KUVIO 3. TYÖLLISTEN LUKUMÄÄRÄ TYÖNANTA-JASEKTORIEN MUKAAN 2022:01–2025:10

(12 kk:n liukuva keskiarvo)

Lähde: Tilastokeskus.

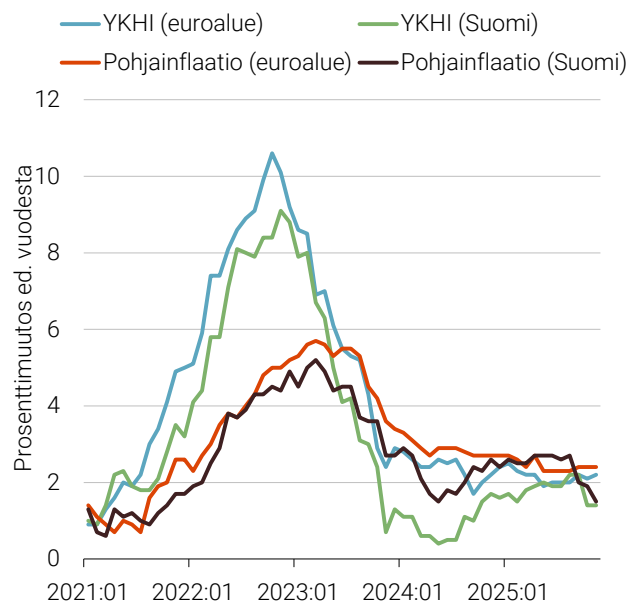
syyskuun ennusteen mukaan euroalueen talous kasvaa noin prosentin vauhtia kuluvana vuonna, joten Suomen talouskasvu jää viidettä vuotta peräkkäin euroalueen keskimääristä hitaammaksi.

Suomen talouskehitys 2020-luvulla muistuttaa monilta osin Saksan tilannetta. Molemmat ovat kohdanneet väliaikaisia, geopolitiikkaan ja energiantarjontaan liittyviä sokkeja, mutta lisäksi myös pysyvämpiä ongelmia teollisuustuotannossa. Samalla sopeutuminen talouden rakennemuutokseen, jossa kasvu painottuu yhä enemmän palveluihin ja teollisuuden suhteellinen merkitys vähennee, on ollut hidasta.

TYÖMARKKINAT

Tilastokeskuksen lokakuun tietojen mukaan työttömyysasteen trendi nousi 10,3 prosenttiin, mikä on 1,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuosi sitten ja noin neljä prosenttiyksikköä korkeampi kuin euroalueen keskiarvo. Vaikka työmarkkinat ovat heikentyneet kuluvan vuoden aikana, osa noususta selittyy työvoiman kasvulla: työvoiman ulkopuolelta on siirrytty työttömiksi, eikä työllisyydestä työttömyyteen suuntautuva virta yksin selitä työttömyyden lisääntymistä. Taustalla vaikuttavat erityisesti maahanmuuton voimistuminen ja ikääntyneiden aiempaa korkeampi osallistuminen työvoimaan.

KUVIO 4. INFLAATIO EUROALUEELLA JA SUOMESSA 2021:01–2025:11

Lähde: Eurostat.

Työllisyyskehitys on kokonaisuutena vaisua mutta vakaata. Yksityisen sektorin työllisten määrä on pysynyt lähes muuttumattomana koko vuoden, ja työllisten kokonaismäärän lasku johtuu pääasiassa julkisen sektorin irtisanomisista (ks. kuvio 3). Työllisyystilanne tuskin paranee nopeasti, vaan reagoi viiveellä talouden suhdannekäänteeseen.

HINNAT JA RAHAPOLITIIKKA

Syksyn ennusteessamme kuluttajahintaindeksin inflaation arvioitiin hidastuvan 0,7 prosenttiin tänä vuonna. Toteutunut kehitys jää kuitenkin tämänkin alle, ja keskimääräisen inflaation voidaan nyt arvioida olevan noin 0,3 prosenttia. Keskeinen syy hitaalle inflaatiolle ovat asuntolainojen ja kulutusluottojen korot, jotka ovat laskeneet nopeasti rahapolitiikan kevennyttyä.

Eurooppalaiseen vertailuun soveltuvalla mittarilla inflaatio on kuitenkin selvästi nopeampaa. Eurostatin mukaan yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) inflaatio oli Suomessa 1,4 prosenttia ja euroalueella 2,2 prosenttia (ks. kuvio 4). Myös pohjainflaation erot olivat samansuuntaiset: Suomessa 1,5 prosenttia ja euroalueella 2,4 prosenttia, mikä kuvaa hintakehitystä ilman ruoan ja energian vaikutusta. Loka-marraskuussa havaittu inflaation hidastuminen selittyy osin yleisen arvonlisä-

verokannan korotuksella, joka tuli voimaan syyskuussa 2024, joten sen vaikutus vuosi-inflaatioon on hiipunut.

Euroalueella inflaatio on tällä hetkellä hyvin lähellä EKP:n tavoitetta, eikä sen kiihtymisestä näy merkittäviä paineita. Energiantuotannon kasvu Euroopassa ja lisääntynyt tuonti Yhdysvalloista ovat pienentäneet riskiä siitä, että kylmä talvi tai muut odottamattomat häiriöt aiheuttaisivat voimakasta energian kallistumista. Hintatasoa kohottaa eniten palvelut, joiden hinnat reagoivat herkästi palkkakehitykseen. Tällä hetkellä palkkapaineet ovat kuitenkin vaimeita, mikä tukee arviota siitä, että EKP pitää

rahapolitiikan linjan ennallaan joulukuun kokouksessa. Suomen talouden kannalta rahapolitiikan lisäkevennys olisi perusteltavissa, mutta se edellyttäisi euroalueelle kohdistuvia ulkoisia negatiivisia sokkeja. ■

LISÄTIETOJA

JUHO KOISTINEN
ennustepäällikkö

040 940 2833
juho.koistinen@labore.fi

www.labore.fi

Työn ja talouden tutkimus LABORE

eli Labore (ent. Palkansaajien tutkimuslaitos) on vuonna 1971 perustettu itsenäinen taloudellinen tutkimuslaitos, jossa tehdään tieteen kansainväliset laatukriteerit täyttävää soveltavaa taloustieteellistä tutkimusta. Tutkimuksen painopistealueet ovat työn ja koulutuksen taloustiede, julkistaloustiede sekä makrotaloustiede.

Työn ja talouden tutkimus LABORE

Arkadiankatu 7 (Economicum)
00100 Helsinki
Puh. +358 40 940 1940
labore.fi

Kannen kuva

Karim Fathi, Pixabay